Lietas Nr.136017313
102AA-0012-14/6

SPRIEDUMS

Kurzemes apgabaltiesas Krimināllietu tiesas kolēģija šādā sastāvā:

tiesnese referente **Ināra Rozīte**

tiesneši **Ingrīda Junghāne un Kārlis Stārasts**

Liepājā 2014.gada 3.martā apelācijas kārtībā, rakstveida procesā izskatīja administratīvā pārkāpuma lietu par **/Pers.A/,** personas kods**/personas kods/**, saukšanu pie administratīvās atbildības pēc Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa (turpmāk - Latvijas APK) **80.panta otrās daļas**, sakarā ar /Pers.A/ apelācijas sūdzību par Talsu rajona tiesas 2013.gada 25.novembra spriedumu.

Tiesas kolēģija, pārbaudījusi lietas materiālus,

k o n s t a t ē j a

2013.gada 17.jūnijā /Pers.A/ sastādīts administratīvā pārkāpuma protokols Nr.VD200472 (turpmāk – Protokols) par to, ka 2013.gada 23.aprīlī plkst.6.30, veicot normatīvo aktu uzraudzības pārbaudi, Slīteres nacionālā parka Baltijas jūras akvatorijā, Dundagas novada Kolkas pagastā, iepretim Saunaga ciemam, Baltijas jūrā /Pers.A/ veica zveju piekrastes ūdeņos ar laivu /Nosaukums/, kurā tika konstatēti neatļauti zvejas rīki. Šāda zvejas rīku izmantošana periodā no 16.aprīļa līdz 15.maijam ir aizliegta.

Protokolā norādīts, ka ir pārkāpts Ministru kabineta 2007.gada 2.maija noteikumu Nr.296 „Noteikumi par rūpniecisko zveju teritoriālajos ūdeņos un ekonomiskās zonas ūdeņos" (turpmāk – Noteikumi Nr.296) 10.1. un 16.5.2.punkts, un izdarīts Latvijas APK 80.panta otrajā daļā paredzētais administratīvais pārkāpums.

2013.gada 2.jūlijā Dabas aizsardzības pārvaldes Kurzemes reģionālās administrācijas vecākais valsts vides inspektors pieņēma lēmumu Nr.13P/2.2/260/2013-N (turpmāk – Sākotnējais lēmums), ar kuru /Pers.A/ saukts pie administratīvās atbildības pēc Latvijas APK 80.panta otrās daļas, piemērojot naudas sodu Ls 200 apmērā.

Nepiekrītot Sākotnējam lēmumam, /Pers.A/ to apstrīdēja augstākā iestādē – Dabas aizsardzības pārvaldē, kuras ģenerāldirektores p.i. ģenerāldirektores vietniece 2013.gada 12.augustā pieņēma lēmumu Nr.2.2/311/2013-N (turpmāk – Iestādes lēmums), ar kuru Sākotnējais lēmums atstāts negrozīts, bet /Pers.A/ sūdzība noraidīta.

Iestāde lēmumā izvērtējot 2012.gada 28.decembra piekrastes zvejas atļauju (licences) Nr.VS13JP0379 un Noteikumu Nr.296 10.1. un 16.5.2.punktu atzinusi, ka /Pers.A/ ir tiesības veikt zveju Baltijas jūras piekrastē, Kolkas pagastā. Minētā teritorija neietilpst posmā no Ovīšu raga līdz Latvijas Republikas dienvidu robežai. /Pers.A/ Kolkas pagastā no 16.aprīļa līdz 15.maijam bija tiesības veikt zveju ar zivju murdu, akmeņplekstu tīkliem, kā arī reņģu specializēto zveju. Bez tam /Pers.A/ ir pārkāpis Noteikumu Nr.296 10.2.punktu, ieliekot jūrā zvejas tīklus bez marķējuma.

2013.gada 23.aprīļa pārbaudes aktā Nr.09/319/2013 ir konstatēts, ka izņemtie zvejas tīkli jūrā bija atradušies pavisam neilgi, zivis bija svaigas, linums bija labā stāvoklī, kas neliecināja, ka tie būtu samudžināti jūras darbības ietekmē. 2013.gada 23.aprīļa lēmumā par bezsaimnieka zvejas rīku izņemšanu Nr.02/319/2013 redzams, ka izņemti divi zivju tīkli, kuri atbilstoši Noteikumu Nr.296 5.pielikumam, nav ne akmeņplekstu, ne reņģu tīkli, tāpēc to izmantošana laika posmā no 16.aprīļa līdz 15.maijam Baltijas jūras piekrastē, Kolkas pagastā bija aizliegta.

Iesniedzējs pats sūdzībā atzinis, ka dreifējošo tīklu iecēla laivā, kuru izveda tuvāk krastam un iesvieda ūdenī, pirms tam neatlaižot zivis, kuru zvejošana ir aizliegta. /Pers.A/, izsviežot tīklu ar zivīm pie krasta ūdenī, pats veicinājis vides piesārņojuma rašanos.

No Iestādes amatpersonu pārbaudes aktiem, paskaidrojumiem un izdarītajiem fotoattēliem redzams, ka 2013.gada 22. un 23.aprīlī zveju ar nelikumīgiem zvejas rīkiem veica tikai divas personas – zvejnieki. Nav norādīts, ka starp šīm personām būtu bijis arī /Pers.B/.

Administratīvā pārkāpuma lietvedības uzsākšanas kārtību, lietā sagatavojamos dokumentus un lietas dalībnieku

iepazīstināšanu ar tiem nosaka Latvijas APK, kas neparedz, ka visi dokumenti būtu jāsastāda pārkāpuma vietā, piedaloties pie administratīvās atbildības sauktajai personai.

Iestādes lēmumā atzīts, ka /Pers.A/ ir piemērots minimālais panta sankcijā paredzētais administratīvais sods. Sods ir piemērots pamatoti, jo /Pers.A/ ir izdarījis Latvijas APK 80.panta otrajā daļā paredzēto administratīvo pārkāpumu.

/Pers.A/ apstrīdējis Iestādes lēmumu tiesā un ar Talsu rajona tiesas 2013.gada 25.novembra spriedumu Iestādes lēmums atstāts negrozīts, bet /Pers.A/ sūdzība noraidīta.

Pirmās instances tiesa, pārbaudot un novērtējot lietas materiālus, atzinusi, ka /Pers.A/ 2013.gada 22.aprīlī, 17.jūnijā un tiesas sēdē sniegtie paskaidrojumi ir pretrunīgi, tie ir pretrunā ar lietā iegūtajiem pierādījumiem. Savukārt inspektoru rakstveida paskaidrojumi ir secīgi un konsekventi, līdz ar to atzīts, ka šie pierādījumi ir ticami. Pie tam inspektoru rakstveida paskaidrojumi daļēji saskan ar /Pers.A/ 2013.gada 23.aprīļa paskaidrojumiem un atbilst lietā noskaidrotajiem faktiem un apstākļiem. Pretrunas /Pers.A/ paskaidrojumos skaidri un nepārprotami norāda uz viņa vēlmi izvairīties no likumā paredzētās atbildības par pārkāpumiem, kurus ir pieļāvis un atzīstami par aizstāvības versiju nolūkā izvairīties no administratīvās atbildības un soda.

Lietā ir iegūti pārliecinoši pierādījumi, kas apliecina, ka /Pers.A/ ir izdarījis Protokolā norādītos pārkāpumus. Tiesa kritiski vērtējusi /Pers.B/ liecības, jo viņš ir daļēji materiāli atkarīgs no /Pers.A/. /Pers.B/ atzina, ka palīdz abiem zvejniekiem, par ko saņem atlīdzību naudā vai arī zivis. Viņš var būt ieinteresēts sniegt liecības, kas ir par labu pārkāpējiem, lai palīdzētu izvairīties no atbildības un soda. Liecinieks arī liecinājis, ka laivā nav bijis, kad tika izlikti un izņemti tīkli no jūras. Apstiprinājis, ka izbraucot krastā, tikuši izmesti no laivas ūdenī nemarķēti tīkli.

Tiesa nav konstatējusi tādus pārkāpumus, kas būtiski ietekmētu lietā pieņemto lēmumu un procesuālo darbību veikšanas likumību un pamatotību. Tiesa nav konstatējusi tādus apstākļus, kas dotu pamatu apšaubīt Iestādes amatpersonu objektivitāti, vai arī norādītu uz ieinteresētību nepamatoti sastādīt administratīvā pārkāpuma protokolu.

Piemērotais naudas sods atbilst Latvijas APK 80.panta otrās daļas sankcijai un ir minimālais sods, kādu likumdevējs paredzējis par šāda veida pārkāpumiem, ņemot vērā, ka netika konstatēti ne pārkāpēja atbildību mīkstinoši, ne pastiprinoši apstākļi.

Par minēto tiesas spriedumu /Pers.A/ iesniedzis apelācijas sūdzību, kurā norādījis, ka 2013.gada naktī uz 23.aprīli kopā ar /Pers.C/ veikuši licenzētu zveju ar zvejas rīkiem – marķētu zivju murdu un trīs marķētiem reņģu tīkliem. Nozvejotās zivis vairākos piegājienos ar laivu izveduši krastā un ar automašīnu nogādājuši līdz kāda paziņas mājām. 23.aprīļa rītā ap plkst. sešiem, beidzot zveju, konstatējuši ūdenī pludiņu, kuram piestiprināts nemarķēts tīkls. Lai nenotiktu nelaime, nolēmuši šo tīklu savākt un nogādāt krastā, par ko informēt dabas aizsardzības inspektorus, tikmēr piebraukuši inspektori un sastādījuši pārkāpuma protokolu, ignorējot abu zvejnieku stāstīto. Vēlāk izrādījies, ka izcelti ir divi tīkli, kas savā starpā sapinušies kopā.

Protokolā un lēmumā konstatētais par neatļautu zvejas rīku izmantošanu ir izpaudies ar faktu, ka tādi rīki ir atradušies laivā. Pārkāpuma sastāvs veidojas tikai tad, kad ir konstatēts objektīvās un subjektīvās puses pierādījumu kopums. Iestāde un tiesa aprobežojušās tikai ar objektīvās puses pierādījuma izvērtēšanu – laivā atrasti aizliegti zvejas rīki. Lietā nav iegūti pierādījumi, ka /Pers.A/ ir atbalstījis /Pers.C/ nodomu izcelt nemarķētu tīklu. Šis nodoms bija vērsts uz briesmu novēršanu kuģošanai, kā arī uz aizliegtā zvejas rīka nogādāšanu krastā, lai par to paziņotu dabas aizsardzības inspektoriem. Līdz 2013.gada 2.maijam /Pers.C/ bija Valsts robežsardzes darbinieks, kurš bija stāstījis, ka savā darbā viņš sadarbojas ar dabas aizsardzības inspektoriem jūras piekrastes reidos. Lai arī 2013.gada 23.aprīlī /Pers.C/ nepildīja savus dienesta pienākumus, /Pers.A/ norāda, ka viņam bija pamats uzticēties /Pers.C/ kā profesionālim. Nemarķētais tīkls tika izcelts pēc /Pers.C/ iniciatīvas.

Nevienā rakstveida dokumentā nav norādīts, ka inspektori atpazinuši tās pašas personas, kuras 2013.gada 22.aprīļa vakarā ielika tīklus. Tā pat nekur nav norādīts, ka 22.aprīļa vakarā inspektori jūrā būtu redzējuši laivu ar reģistrācijas /numurs/. Līdz ar to 2013.gada 22.aprīļa pārbaudes akts Nr.4/278/2013 un inspektoru rakstveida paskaidrojumi daļā par viņu novērojumiem no krasta 2013.gada 22.aprīļa vakarā, nav uzskatāmi par vainu apstiprinošu pierādījumu.

/Pers.A/ uzskata, ka ir jāpiemēro Latvijas APK 17.pants, jo atbalstīja /Pers.C/ lēmumu un rīcību atrasto aizliegto zvejas rīku iecelšanā laivā, lai novērstu briesmas citu zvejnieku motorkuģiem. Lietā nav konstatēti nekādi pierādījumi subjektīvajai pusei, kas liecinātu par tīšu administratīvā pārkāpuma izdarīšanu. Kā arī nav pierādīts, ka /Pers.A/ būtu ielicis jūrā aizliegtus zvejas rīkus, nav tiesiski fiksēti, izņemti un pievienoti lietas materiāliem aizliegtie zvejas rīki kā lietiskie pierādījumi. Administratīvajā procesā pierādīšanas pienākums ir uzlikts iestādei, kura to nav izpildījusi.

Iestāde sniegusi viedokli par /Pers.A/ apelācijas sūdzību. Tajā norādīts, ka tiesas spriedums ir objektīvs un pamatots, bet apelācijas sūdzībā nav norādīts neviens arguments, kura dēļ tiesas spriedums būtu atceļams. /Pers.A/ un /Pers.C/ darbības jau 22.aprīlī tikušas novērotas un konstatēts, ka abas personas veic zveju ar nelikumīgiem rīkiem, kas fiksēts ar pārbaudes aktiem un inspektoru paskaidrojumiem. /Pers.A/ atsaucei uz /Pers.C/ kā robežsardzes darbinieka profesionālu darbību izskatāmajā lietā nav nekādas nozīmes, jo abu saskaņoto nodomu apstiprina 2013. gada 22.un 23.aprīļa pārbaudes akti.

Apelācijas instances tiesa atzīst, ka lieta izlemjama rakstveida procesā, vadoties no administratīvā pārkāpuma lietas materiāliem atbilstoši Latvijas APK 289.^{21}pantā noteiktajai kārtībai.

Apelācijas instances tiesa atzīst, ka lieta izlemjama rakstveida procesā, vadoties no administratīvā pārkāpuma lietas materiāliem atbilstoši Latvijas APK 289.^{21}pantā noteiktajai kārtībai. Tiesas kolēģija, pārbaudījusi Iestādes lēmumu un pirmās instances tiesas spriedumu, atzīst, ka to atcelšanai nav iemesla, pārkāpēja vainas pierādījumus objektīvi un pamatoti ir izvērtējusi gan Iestāde, gan pirmās instances tiesa un to atkārtota vērtēšana nav nepieciešama. Personas neapmierinātība ar viņai nelabvēlīgu iznākumu nav par iemeslu tiesas sprieduma un Iestādes lēmuma atcelšanai.

Pamatoti lestāde norādījusi uz Latvijas APK 17.pantā noteikto, ka pie atbildības nav saucama persona, kura rīkojusies galējās nepieciešamības stāvoklī, t.i., lai novērstu briesmas, kas draud valsts vai sabiedriskajai kārtībai, īpašumam, pilsoņu tiesībām un brīvībām, pārvaldes kārtībai, ja šīs briesmas nav bijis iespējams novērst ar citiem līdzekļiem. Šī panta interpretācijā apelācijas instances tiesa norāda, ka nelikumīgu tīklu konstatēšanas brīdī ne /Pers.A/, ne /Pers.C/ pienākums nebija tos savākt savā laivā, bet gan tieši otrādi- pilsonisks pienākums par to paziņot attiecīgām iestādēm. Nekādas briesmas zvejniekiem, kuras bija nepieciešams momentāli novērst, kā to norādījis /Pers.A/, nav draudējušas. Te arī izpaužas /Pers.A/ pārkāpuma subjektīvā puse un konkrētās darbības, kā arī vēlme patiesos apstākļus sagrozīt un vērst sev par labu. Nav nekāda iemesla apstrīdēt ne amatpersonu sniegtos paskaidrojumus un liecības, ne lietā sastādītos dokumentus. Tiesa pamatoti secinājusi, ka /Pers.A/ paskaidrojumi ir pretrunā pārējiem pierādījumiem. /Pers.A/ savā pirmatnējā paskaidrojumā pašrocīgi rakstījis, ka nemarķētos tīklus abi iecēluši laivā, līdz ar to nevar būt šaubu par to, ka ar šiem tīkliem darbojušies abi- gan /Pers.C/, gan /Pers.A/. Apelācijas instances tiesas ieskatā spriedumā atbilstoši un pareizi novērtēta liecinieka /Pers.B/ ieinteresētība, kā arī fakts, ka notikumu atklāšanas brīdī liecinieks nav bijis klāt.

Pirmās instances tiesa vispusīgi un objektīvi izvērtējusi notikuma apstākļus un /Pers.A/ vainas pierādījumus, un apelācijas instances tiesai nav iemesla tos novērtēt citādi. Arī lietas materiāliem pievienotie fotomateriāli attiecināmas uz notikušo pārkāpumu, tos nav iemesla atzīt par nepieļaujamiem vai pierādīšanā neizmantojamiem.

Saskaņā ar Latvijas APK 243.panta ceturtās daļas normām, ja administratīvā pārkāpuma lietā netiek pierādīts pretējais, bez papildu procesuālo darbību veikšanas par pierādījumu uzskatāmas ziņas, ko administratīvā pārkāpuma protokolā ierakstījusi amatpersona. Šīs ziņas ir atbilstoši pārbaudītas likumā paredzētiem līdzekļiem, procesuāli pārkāpumi netiek konstatēti ne, uzsākot lietvedību, ne izskatot lietu pēc būtības.

Sūdzības iesniedzējs nav iesniedzis pierādījumus tam, ka Protokolā minētais neatbilstu lietas apstākļiem, ne pirmās instances tiesā, ne iesniedzot apelācijas sūdzību.

Apelācijas instances tiesa atzīmē, ka administratīvo pārkāpumu lietu izskatīšanā nepastāv objektīvās izmeklēšanas princips. Tiesas, izskatot lietas, vērtē pušu iesniegtos pierādījumus un noskaidro patiesību pēc iespējas augstākā ticamības pakāpē.

Saskaņā ar judikatūru amatpersonu sastādītiem dokumentiem *a priori* ir publiskā ticamība un tos iespējams apšaubīt, iesniedzot pierādījumus, kas apgalvojumus apstiprina. Vadoties no Latvijas APK 289.^{1}panta, apelācijas sūdzībai bija jāpievieno pierādījumi, uz kuriem sūdzība tiek pamatota.

Ar 2013.gada 23.aprīļa pārbaudes aktu Nr.09/319/2013 ir konstatēts, ka izņemtie zvejas tīkli jūrā bija atradušies pavisam neilgi, zivis svaigas, linums labā stāvoklī, kas neliecināja, ka tie būtu samudžināti jūras darbības ietekmē, kā par to liecinājis /Pers.A/.

Vērtējot /Pers.A/ vainu pārkāpumā, nav nekādas izšķirošas nozīmes ne tam, kad tīkli ielikti, ne tam, ka otrs zvejnieks uz to laiku bijis robežsardzes darbinieks.

Latvijas APK 8.panta pirmajā daļā noteikts, ka persona, kura izdarījusi administratīvo pārkāpumu, ir atbildīga saskaņā ar likumu, kas ir spēkā pārkāpuma izdarīšanas laikā un vietā. Piemērojot sodu pārkāpējam, lestāde izvērtējusi viņa personību, pārkāpuma raksturu, noteikusi minimālo sodu, nav piemērojusi nevienu papildsodu.

Ar 2013.gada 31.oktobra likumu izdarīti grozījumi Latvijas APK un ar 2014.gada 1.janvāri izslēgta Latvijas APK 80.panta pirmā un otrā daļa. Tajā pašā laikā, sakārtojot administratīvo likumdošanu, šāda veida pārkāpumi nav atzīti par nesodāmiem, bet ietverti citu pantu normās. Konkrēti /Pers.A/ pārkāpums ietverts Latvijas APK 80.^{3}panta septītajā daļā, piemērojamais sods nav labvēlīgāks, bet iespējamais papildsods paredzēts pat trīs reizes bargāks. Līdz ar to nav piemērojama neviena no Latvijas APK 239.pantā paredzētajām normām, kas dotu iespēju samazināt sodu vai izbeigt lietvedību.

Pamatojoties uz Latvijas APK 289.^{12}panta otrās daļas 1.punktu, 289.^{22} pantu, apelācijas instances tiesa

n o s p r i e d a

Talsu rajona tiesas 2013.gada 25.novembra spriedumu **atstāt negrozītu,** bet /Pers.A/ apelācijas sūdzību **noraidīt**.

Spriedums nav pārsūdzams.

Pilna nolēmuma pieejamības datums – 2014.gada 3.marts.

Tiesnese referente I.Rozīte

Tiesnese I.Junghāne

Tiesnesis K.Stārasts